

FRANSA'DA GENEL SEÇİMLER

Fransa'da 16 Mart 1986 tarihinde yapılan genel seçimler beklenen sonuçları verdi. 577 üyeli mecliste sağ partiler çoğunluğu sağladılar.

De Gaulle'cu olduğunu iddia eden muhafazakar J. Chirac'ın partisi Cumhuriyet İçin Birlik (RPR) ile tekelci sermayenin kilit adamı "Liberal" J. Lecanuet'nin partisi Fransız Demokrasisi İçin Birlik (UDF) diğer bağımsız sağcılarla birlikte geçerli oyların %44'ünü alarak 291 milletvekili ile iktidara (erke) geldiler. Hükümetteki sosyalist partisi iktidarı sağ partilere kaptırmasına rağmen sol radikal ve bağımsız solcularla birlikte oyların %32,5'uyla 215 milletvekili çıkardı. Ancak mecliste en kalabalık grup ve en fazla oy alan siyasi parti olma ünvanını korudu.

Sermayenin beslemesi ırkçı ve faşist Le Pen'in partisi Milliyetçi Cephe, oyların %9'unu alarak demokrat hatta ılımlı sağ çevreler tarafından ürküntü ile karşılandı.

Yıllardan beri, sosyalistlerde dahil, sermaye ve sözcülerinin, emperyalizmin saldırı hedefi olan Fransız Komünist Partisi oyların %10'unu alarak 35 sandalye ile mecliste tekrar siyasi grup oluşturdu.

Özetle seçimlerde çıkan tablo budur.

Ancak 16 Mart seçimlerinin sonuçlarını doğru irdelemek 1981 yılından buyana Fransa'da gelişen iç siyasi ve ekonomik tablo ile birlikte emperyalizmin gelişmiş kapitalist ülkelerde izlediği stratejisini, kısaca iç ve dış etmenleri birarada gözlemleyen genel bir yaklaşımla olanaklı olacaktır.

Anımsayalım; 10 Mayıs 1981 yılında Fransız işçi sınıfı ve tüm demokrasi güçleri özellikle 5. Cumhuriyetten bu yana yani devlet tekelci kapitalizminin erkini pekiştirdiği 1958 yılından beri verdiği mücadele sonucu sağ partilerin iktidarlarına son vererek yeni bir gelişme döneminin adımlarını attılar. Tekelci sermayenin başkan adayı Giscard D'Estaing, demokrasi güçlerinin adayı François Mitterand karşısında tarihsel bir yenilgiye uğradı. 10 Mayıs'ı izleyen haftalarda yapılan genel seçimleri sol partiler kazanarak, emperyalizmin, Fransız tekellerinin ve iç gericiliğin "şoke" uğramasına neden oldu.

Hükümetin oluşması esnasına, Reagan Paris büyükelçisi aracılığıyla müdahale etti. Komünist partisinin hükümete alınmasının "Hür" dünya için "kabullenemez" bir olgu olduğunu duyurdu. Emperyalizmin iç müdahalesi böylesine çıplaktı. Çıplaktı ama Fransız halkının temel değişikliklerden yana kararlı olması nedeniyle Hükümet Komünist Partisi olmaksızın düşünülemezdi. Nitekim Komünist Partisi 4 bakanla hükümete

girdi. 40 üyelik bir hükümete 4 bakanla katılmak kuşkusuz erki paylaşmak anlamına gelmiyor.

Denilebilir ki; dış politikada Mitterand daha bağımsız gibi görünmeye çalışan bir politika izliyor, bağlantısız ülkelerin içinde kendisine özgü bir yol izleyerek hatta "Kuzey-Güney Paktı" çizgisinin liderliğine soyunuyordu. Fransız tekellerinin yurt dışına çıkardıkları sermayeleri kabul eden banka ve yönetimleri açıktan suçluyor, IMF ve Dünya Bankasının reçetelerine karşı çıkıyordu.

İç politikada önemli reformlara ve sosyal ilerlemelere tanık olundu. Sendikal hak ve özgürlükler, işçi hakları, sosyal sigorta, çalışma süresi ve göçmen işçi hakları alanlarında olumlu adımlar atıldı. İşveren-İşçi ilişkilerinde hükümet emekçilerden yana belli yasalar çıkartarak seçim programının kimi noktalarına böylece sahip çıktı.

İçte ve dışta olumlu adımlar ve gelişmeler 1,5 yıllık bir dönemi kapsar. Ancak bu süreden sonra Mitterand ve Sosyalist Partisi gerçek konumlarına dönerler. Yığınların beklentilerine ve köklü dönüşümlere sırt çevirirler. Bu durumun nesnel temelleri nasıl açıklanabilir?

Birincisi fransız sosyal demokrasi temsilcileri diğer ülke deneylerinde olduğu gibi önceleri işçilerin ve emekçi yığınların istemlerine yaklaşmak zorunluluğu gerçeğinden yola çıkarak güç kazandılar. Hatta sosyalist partisinin programında, tüzüğünde marksist olduğu yazılıydı. Bu nitelik 1985 Toulouse kongresiyle resmen tarihe gömüldü. Emek-Sermaye ilişkisi yerini "Sosyal Barış" ilkesine terketti.

İkincisi 1982 yılı sonlarında demokratik ve sosyal hakların emekçiler lehine derinleştirilmesi yerine Mitterand ve partisi yığınlara kemerleri sıkma politikasını dayattılar. Hükümette birlikte oldukları komünist partisinin önerilerine sürekli karşı çıktılar. Adım adım sermayenin, bunalımı yaratma, enflasyonist, spekülasyon ve işsizliği körükleme politikası doğrultusunda "evcilleştirdiler."

Üçüncüsü iktidar olduktan sonra devlet kurumlarında, kitle iletişim araçları örgütlerinde yaygın aygıtlaşmayı gerçekleştiren sosyalist partisi ordu ve güvenlik güçleri içinde de taraftar edinerek ve kadroların yerleştirerek, iktidarını garanti altına alma sürecini tamamlayarak demokrasi güçlerine sırt çevirdi. Fransız işçi sınıfı bu zaman kesiti içinde güçler dengesini kendinden yana çevirme olanaklarını bulamadı. Bunalımdan sermayenin Fransa'da da yararlandığı bir kez daha açığa çıktı.

Dışta emperyalizm zaten atlantik paktı yanlısı olan Mitterand'ı "uysallaştırma" konusunda pek zorlukla karşılaşmadı. Avrupa

Ortak Topluluğundaki Theatcher ve Kohl gibi koşulsuz yandaşları aracılığıyla emperyalizmin genel çıkarları sınırlarında tuttu. Gelişmiş kapitalist ülkeler doruk toplantılarında ekonomik alanda 1981 ve 1982 yılı uygulamadaki "çeşitleme" hariç, ciddi bir çelişkidenden bahsedilemez.

1984 yılından itibaren sosyalist hükümet, içerde tekellerin, dışta kimi nüans farklarıyla emperyalizmin strajesisi dümeninde görev üstlendi. Mitterand emekçi yığınlarında tepkisini görerek sağ güçlerle "Birlikte Yönetim" in temellerini atmaya başladı. İşçi sınıfı "Sol" Mitterand ve partisi arasındaki açık kavga başlangıcında 1984 yılı.

FKP bu durumu ta baştan görerek işçileri emekçi yığınları uyardı ve bu planların, tezgâhların ortaya çıkması ve bozulması için işçi sınıfının, demokrasi güçlerinin aktif savaşımının ve müdahalesinin gerekli olduğunu belirtti.

Amaçlanan ne idi?

Bu emperyalizmin genel strajesiyle açıklanır aslında. Zira özellikle gelişmiş kapitalist ülkelerde amerikan biçimi bir siyasal yelpaze güdülen amaçtır. Yani iki ana partili bir sistem. Bilindiği gibi Amerika Birleşik Devletlerinde bu stratejiye göre Demokrat Parti Sol'u, Cumhuriyetçi Parti ise Sağ'ı temsil etmektedir. Bu iki ana siyasi güç sırayla iktidar olmaktadır. "Birlikte Yönetim", "Sosyal Barış" yöntemleri hep sermaye sınıfı için oluşturuldu ve uygulamaya devam ediliyor. Federal Almanya, Avusturya, son dönemlerde Portekiz, İspanya ve Yunanistan'da yapılmak istenen ya da hedeflenen işte bu iki partili sistemdir. Bu sistemde işçi sınıfı partilerinin yeri yoktur. Zira sınıf savaşımını amaçlayan partiler egemen olan sermaye sınıfına karşı mücadele yürütmektedirler ve de "Sosyal Barış" için tehlike arz etmektedirler.

Fransa'da da amaçlanan budur, uygulanmak istenen de bu. Güçlü ve deneyimli fransız işçi sınıfını soyutlamak, toplum dışı bırakılmış azınlık bir yapıya dönüştürme girişimleri tüm olanaklar seferber edilerek yapılmıştır. 16 Mart 1986 seçimlerinde oynanmak istenen oyun budur. Bu oyun kimi belirtilerle tutmuş gibi izlenimler bırakıyor. FKP 50 yıldan bu yana en düşük oy oranında kalmıştır. İlk kez %10'luk bir parti olmuştur. Nitekim tüm güçler ağız birliği içinde nep bu noktaya vurmaktadırlar. Bu ise yukarıda söylenenlerin doğrulanmasıdır.

Gelecek neyi gösteriyor ?

Seçim kampanyaları sırasında FKP "Mitterand ve Sağ Partileri birlikte yöneteceklerdir. Emekçiler bu tür oyun kurgusunu iyi görün. Sağ partileri ve sosyalist partisi arasındaki çizgi artık silin-

miştir." diyordu. Buna karşılık Sosyalist Partisi lideri L. Jospin ve hükümetteki kimi bakanlar "Mitterand sağcı bir başbakanla asla ortak yönetemez" gibi sözler sarfederek "Bu komünistlerin bir kuruntusudur" diyorlardı.

Ancak gerçekler inatçıdır. Mitterand, J. Chirac'a başbakanlık koltuğunu hediye ediverdi. O da kabinesini hemen çatıverdi. Sosyalist güdümlü "Le Matin" gazetesi bile bu durumun şoklugundan bahsetmek zorunda kaldı. Gerçektende ince oyunu göremeyen sosyalist partisi tabanını bir elektro-şok etkisindedir.

Önümüzdeki dönemin neleri getirebileceği konusunda bir görüş ileri sürülecek olursa, seçim sonuçlarından olan bir kaç temel değişimle ilişkisini kurmak gerekir.

Bunlardan birincisi, emekçilerin istemleriyle gelen sosyalist partisi mutlak çoğunluğundaki iktidarın verdiği sözleri yerine getirmeyip aksine, sermayeden yana tavır almasıyla, halk kitlelerinde doğan hoşnutsuzluktan yararlanan sağ güçlerin uzun bir müddet şu veya bu biçimde yönetimde kalma olanaklarının var olduğudur.

Sayısal olarak zayıf bir meclis çoğunluğuna sahip, "klasik sağ" olarak bilinen partilerin koalisyonu, iktidarını sürdürmesi için önünde şimdilik iki seçenek görünmektedir. Bunların birincisi "sosyalist" cumhurbaşkanı Mitterand'ın monarşik istemlerinin önemli bir kısmını kabul edip 1988 seçimlerine kadar "Birlikte Yönetim" iktidarını sürdürerek konumlarını güçlendirmeyi seçmesidir. Böylesi bir yöntem aynı zamanda Mitterand'ın ulusal ve uluslararası hedef ve konumlarına da uygun düşecektir.

Sağ iktidarın ikinci seçeneği ise, sayısal olarak zayıf meclis çoğunluğuna bağımlı olarak, ulusal planda oyların %10'a yakını alan faşist-ırkçı Le Pen "Milli Cephe" hareketiyle uzlaşmasıdır. Kaldı ki, Le Pen hareketinin, klasik sağ için kaçınılmaz bir destek olmasının maddi temelleri de mevcuttur. Şu anda bile, çeşitli il ve bölge yönetimlerinde, faşist hareketle uzlaşmaların gerçekleştirildiği gözlenmektedir.

Klasik sağ partilerle, ırkçı faşist parti arasında temel ideolojik-politik konularda benzerlikler ortadadır. Bu günkü faşist parti, 1950 dönemlerindeki, anti-kapitalist, eşitlikçi propagandayı yapmamaktadır. Kitlelerin önünde açıkça sermayenin savunuculuğunu yapmaktadır. Bu tavır onun klasik sağ partilerle temelde farklı olduğunu göstermekte ve bu partilerin tabanını hedeflemektedir.

Seçim sonuçları da göstermektedir ki, klasik sağın güçlü olduğu yerlerde "Milli Cephe" güçsüz kalmış, aksine, klasik sağın

güçsüz olduğu yerlerde faşist hareket güç kazanmıştır. Ayrıca bu partiye sağ yüksek kadroların kaymasında başka bir örnektir.

Böylesi bir benzerlik ve durum, klasik sağ faşist sağla uzlaşmaya itecek önemli bir etmendir. Değişik sonuçlar doğuracaktır.

Seçim sonuçlarının geleceğe damgasını vuracak ikinci önemli yanıda faşist hareketin güçlü bir biçimde meclise girmesidir. Bu durum, faşist hareketi önümüzdeki dönemde Fransız toplumunda yapısal-laştırmasını sağlayacaktır. 35 faşist parlamenterin mecliste sağladığı legal ve toplumsal güç Fransız faşist hareketini daha da güçlendireceği gibi, Türk ve diğer uluslardan faşist hareketlere kan verecek, güçlendirecektir. Yine aynı çerçevede, aşırı sağ ve sol terörizmin yükseleceğini söylemekle yanılmaz.

Komünist partisinin seçimlerde kayıp vermesi, gerilemesi, faşist hareketle aynı seçim gücüne sahip olması emekçiler açısından en tehlikeli bir gerilemedir. Bu durum, Fransız işbirlikçi-tekelci burjuvazisi tarafından yürütülen anti-komünist propagandayı daha da ilkelileştirecektir. Mitterand'ın Komünist partisini çökertme ve onu toplumdaki soyutlama istemleriyle sermayenin bu alandaki istemleri karşısınca, önümüzdeki dönemde gelişecek olan anti-komünist propaganda-nın şiddetini tahmin etmek mümkündür.

Tüm bu yapı içinde, son yıllarda gelişen ırkçı kampanya ve göçmen emekçilere yapılan saldırılar daha da şiddetlenirken, zaten iktidara gelmeden önce sağın programında açıkçada var olan, göçmen emekçilerin Fransadaki hukuksal yapılarına olan saldırıda güçlenecektir. Kazanılmış hakları ortadan kaldırmak isteminde olan sağ iktidar her türlü legal olanaktanda yararlanmakta çekinmeyecektir.

Fakat tüm bu reel tehlikelere rağmen, sermaye ve onun iktidarı, alanı boş bulamayacaktır. Yüzyılların savaşım deneyine sahip Fransa işçi sınıfı en zor dönemlerde olduğu gibi bu dönemde de politik örgütü FKP ve sendikal örgütü CGT saflarında bu çetin savaştan başarıyla çıkacaktır. Genelde göçmen emekçilerin, özelde tüm Türkiye-li göçmenlerin ekonomik-demokratik çıkarlarını savunmaları, Fransız işçi kardeşleriyle birlikte sınıf örgütlerinde aynı patrona karşı birlikte savaşarak olur.